

"Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng" - Chế ngự sân (Như Tuệ trích ghi từ Trà đạo Bửu Long)

- "Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng" - Chế ngự sân
(Như Tuệ trích ghi từ Trà đạo Bửu Long)
 - *Tác giả:* Viên Minh
-

Trường "đào tạo" Phật

- *Thưa thầy ý nghĩa thật sự của cuộc đời đầy thăng trầm đau khổ này là gì?*

- Đời là trường học lớn mà con người được tự do chọn bài học của mình, nhưng chọn kiểu nào cũng đều có bài học đầy gian khó, không có kiểu học nào bình yên trong tháp ngà được cả.

Con đường nào cũng có được mất, hơn thua, thành bại, vui khổ như nhau. Nếu xem trọng "được mất hơn thua thành bại vui khổ" thì sẽ không bao giờ vừa lòng toại ý. Nhưng nếu xem cuộc đời là môi trường giác ngộ thì, "được mất hơn thua thành bại vui khổ" lại là những bài học tuyệt vời. Cho nên, cuộc đời chính là trường học giúp con người giác ngộ, là môi trường "đào tạo" Phật. Đừng làm tướng Phật cố thoát ra khỏi cuộc đời mà thật ra chính Phật giác ngộ từ cuộc đời.

Sự Thiên Vị

- *Thưa Sư Ông một vị thầy nên đối xử với đệ tử thế nào mới không thiên vị?*

- Vị thầy không nên lúc nào cũng quan tâm đến đệ tử, không nên thiên vị đệ tử nào, nhưng khi cần thì sẵn sàng hết lòng hỗ trợ. Nên tự nhiên trong sự tương giao bình thường không thương không ghét, chứ không nên tạo mối quan hệ thầy trò quá thân thiết. Tạo mối quan hệ chỉ thêm ràng buộc, mất tự do tự tại. Lão Tử nói: "Tình thâm nhược đạm" - tình sâu thì dường như cạn. Chính cái tâm an nhiên lợt lạt đó mới là yếu tố vững bền nhất của lòng từ bi vô lượng. Loại bỏ những ràng buộc thân sơ thì tình yêu thương mới bắt đầu chớm nở.

"Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng"

- *Xin Thầy giảng giải câu "phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng" nghĩa là gì?*

- "Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng" nghĩa là hễ cái gì có tướng đều là huyền hoá. Nhưng cần hiểu đúng 2 từ *hữu tướng* và *hư vọng*, nếu không vẫn nhầm lẫn. *Tướng* có 2 nghĩa:

Một là hình dạng tự nhiên, khách quan, độc lập với nhận thức chủ quan, đó là *thực tướng* của mọi sự vật.

Hai là hình dạng do nhận thức chủ quan hình thành khái niệm mà định dạng hoặc định nghĩa sự vật, đó là

tướng do tướng sinh.

Từ *hư vọng* cũng cần được hiểu tùy theo loại tướng nào chứ không phải hữu tướng nào cũng như nhau. Do đó tùy loại tướng mà *hư vọng* cũng có 2 nghĩa:

Hư vọng của thực tướng có nghĩa là vô thường sinh diệt và giả hợp, nên tuy thực tướng có tồn tại nhưng không bền vững.

Hư vọng của tướng do tướng sinh thuộc về tâm lý, không phải là tướng tồn tại khách quan bên ngoài nên nó hoàn toàn hư ảo, huyễn vọng.

Thí dụ khi nhìn một vật thể, nghe một âm thanh nào đó thì lẽ ra chỉ thấy, chỉ nghe đúng như nó đang là thôi, nhưng tướng xen vào định dạng, định hình tạo thành *vật khái niệm* và đặt chữ, gọi tên tạo thành *danh khái niệm*. Khi định nghĩa đặt tên thì đã biến thực tướng thành tướng *hư vọng do tướng sinh* hay do tâm thức vẽ vời ra mà thôi chứ không có thật.

Những khái niệm như núi sông, nhà cửa, cha mẹ, vợ chồng, đẹp xấu v.v... đều do tâm thức con người chế định để gắn nhãn cho sự vật chứ không có trong bản chất bản sinh (tự tánh) của nó.

Tóm lại, *hư vọng của thực tướng* khách quan chỉ có nghĩa là vô thường, sinh diệt, hợp tan thôi; còn *hư vọng của tướng do tướng sinh* mới là hư ảo, huyễn vọng, không có thật.

Vì vậy, đừng nghe nói "*phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng*" thì cho là cái gì có hiện tướng cũng đều hư ảo cả.

Chế ngự cơn sân

- Thừa Thầy chỉ cho con cách chế ngự, loại trừ hay giải thoát khỏi cơn sân?

- Không phải chế ngự, loại trừ hay giải thoát khỏi cơn sân mà phải thấy ra nó. Nếu không thấy ra nó sinh diệt như thế nào, lợi hại ra sao và nguyên nhân hậu quả ở đâu thì chưa giác ngộ sự thật, làm sao giải thoát được!

Thấy ra sân là chính, còn chế ngự, loại trừ hay giải thoát khỏi nó là phụ, chỉ là hệ quả. Nếu chế ngự hoặc loại trừ nó đi, thì không những không học được bài học sân là gì, tại sao sân, mà còn dồn nén nó vào vô thức chẳng khác nào đuổi cọp vào rừng.

Trên thực tế không thể nào loại trừ được sân khi gốc của nó là tham và si vẫn còn. Sân là do tham nhưng không được như ý. Tham lại do vô minh của bản ngã mà ra nên còn ngã chấp, còn dục ái thì làm sao thoát khỏi sân? Cho nên chữa bệnh thì phải chữa tận gốc chứ không phải chữa trên ngọn. Nếu muốn chữa tận gốc thì phải hiểu gốc của nó là gì. Cho nên mỗi lần sân khởi lên thì phải thận trọng chú tâm quan sát nó. Nhưng cũng không phải đợi khi nào sân khởi lên mới quan sát mà phải thận trọng chú tâm quan sát mọi hoạt động của thân thọ tâm pháp trong đời sống hàng ngày thì lúc sân khởi lên mới thấy được sự sinh sự diệt v.v... của nó.

Có rất nhiều lý do để sân sinh khởi, nhưng đều bắt nguồn từ bên trong mà ra chứ không phải do đối tượng

bên ngoài, bên ngoài chỉ là duyên phụ thôi. Cố đẹp duyên bên ngoài chỉ làm sân tăng trưởng, cố đẹp nhân bên trong thì sân bị dồn nén vào vô thức và ở đó nó sẽ được nuôi dưỡng lớn mạnh lên. Thí dụ người cha lúc nào cũng xử ép con và người con cố nhịn ngày này qua ngày khác đến một lúc chịu không nổi nữa thì hoặc dẫn tới bệnh tâm thần hoặc tức nước vỡ bờ lúc nào không hay. Vì vậy cố kiềm nén sân là một sai lầm nguy hại khó lường. Phải thường sáng suốt quan sát mọi hoạt động đời sống để thấy ra sân sinh diệt thế nào, bản chất ra sao, phát xuất từ đâu thì mới không bị sân chi phối được nữa.

(Như Tuệ trích ghi từ Trà đạo Bửu Long ngày 17/08/2017)
